

Skolledningsnytt nr 11/2024, Lokalförening Göteborg

Ledare: Göteborgs Tingsrätts dom

Förra onsdagen den 13:e november 2024 meddelades en dom i ett mål vid Göteborgs Tingsrätt där en av våra medlemmar stod åtalad. (Vi har i vår text bytt ut personens namn mot *skolledaren* och därmed gjort korrigeringar inom ett flertal citat.) I domen förkunnas att "att bristerna i arbetsmiljön avseende riskerna med berget inte kan läggas *skolledaren* till last, vare sig på grund av skolledarens ställning som rektor eller delegationen av arbetsmiljöuppgifter till skolledaren." Vidare skriver rätten "Åtalet mot *skolledaren* ska därmed ogillas." Vi, Sveriges Skolledare Göteborgs är lättade, både av Tingsrättens bedömning och över att arbetsmiljöansvaret alltså ligger hos huvudmannen! Och vi förväntar oss ett starkt och skyndsamt partsgemensamt arbete med förtydliganden kring hur rektor skall stödjas i utförandet av sina arbetsmiljöarbetsuppgifter, men frågan om arbetsmiljöansvar alltid ska kvarvara hos huvudman/kommun.

Läs mer om domen och huvudmannens ansvar på nästa sida.

Anders Ehlén och Susanne Allered, ordföranden i Lokalförening Göteborg

I det här numret av Skolledningsnytt finner du också texter om:

- Arbetsmiljöansvar ska vara hos huvudmannen
- Sveriges Skolledare i storstäderna samarbetar!
- Vad är friskfaktorer?
- Utlottning av boken Ledarskapskommunikation

Arbetsmiljöansvar ska vara hos huvudmannen

I domen förkunnas att "att bristerna i arbetsmiljön avseende riskerna med berget inte kan läggas *skolledaren* till last, vare sig på grund av skolledarens ställning som rektor eller delegationen av arbetsmiljöuppgifter till skolledaren." Vidare skriver rätten "Åtalet mot skolledaren ska därmed ogillas." Vi, Sveriges Skolledare Göteborgs delar Tingsrättens bedömning och är tacksamma för att rätten just skiljer på "**delegationen av arbetsmiljöuppgifter**" och **arbetsmiljöansvaret**.

Detta är en tes som vi har drivit. Givetvis ska rektor utföra arbetsmiljöarbetsuppgifter, men frågan om arbetsmiljöansvar ska vara hos huvudman/kommun. En alltför vanlig vardag för många skolledare är att hen inte har fått tillräckliga ekonomiska medel för att kunna verkställa nödvändiga förbättringar i elevers arbetsmiljö. Och som Tingsrätten skriver i sin dom – "**förutsättningen för att en delegation ska gälla att den är tydlig och åtföljs av tillräckliga befogenheter.**"

Likaså är vi tacksamma för att stadens jurister vittnat om **stadens principalansvar** för skolledaren genom att kommunen var beredd att vid fällande dom betala visst skadestånd till de målsägande.

Vår medlem skolledaren under längre tid fått utstå en tuff situation och utsatthet. Nu hoppas vi att hen får återhämta sig i och med Tingsrättens beslut. Sveriges Skolledare lokalavdelning Göteborg vill även uppmärksamma och tacka många andra medlemmars stöd till skolledaren över tid och under rättegången.

Vår nationella styrelses åsikt i frågan kring betydelsen av att särskilja på arbetsmiljöansvar kontra delegerade arbetsmiljöarbetsuppgifter har ännu inte tydliggjorts. Likaså ser vi fram mot att få ta del av vad nationella kansliets förbundsjurister läser ut av domen och hur deras expertis kan vägleda oss skolledare framledes. Vår nationella ordförande Ann-Charlotte Gavelin Rydman har uttryckt till oss att hon ser frågeställningen som viktig och har bett om att få komma till västkusten för dialog. Hon deltar på lokalförening Göteborgs styrelsemöte i januari 2025 för att samtala med dina fackföreningsrepresentanter. Du kan med fördel kontakta oss i styrelsen eller ditt närmaste skyddsombud för att framföra åsikter och frågor du vill att vi samtalar med Ann-Charlotte om.

Sveriges Skolledare i storstäderna samarbetar!

För att få än mer kraft har Stockholms, Malmös och Göteborgs lokalföreningar inom Sveriges Skolledare träffats ungefär en gång per år. Nu under december månad kommer vi att genomföra de första utbytena i det digitala formatet. Våra möten handlar om att utveckla styrelsearbetet och skyddsombudsorganisationen för att öka medlemsnyttan.

Nu närmast kommer samarbete ske inför löneöversyn 2025, där Stockholm är tydlig med att de inte har högre löner där för att mjölken är dyr utan för att det är en medveten åtgärd från Stockholms Stads politiker. Nu efterfrågar vi samma medvetna satsning från Göteborgs politiker! I Malmö lämnade Sveriges Skolledare dialogmodell för sina medlemmar och övergick till traditionell förhandling inför löneöversyn 2024 – kollegorna i Malmö ser att det ledde till ett högre utfall än vid tidigare år då de använt dialogmodellen. Det här är något för oss att överväga. Vår lokalförening i Göteborg är starka när det gäller lönestatistik på individnivå och gruppnivå vilket kommer läras ut till kamraterna i de andra städerna.

Under konferensen i Malmö kom föredragande rektorer från grundskola och förskola tydligt in på hur viktig insats de gör för motverkan av segregation och att hela Malmö tillsammans ska ha bra skola och förskola. De uppfattar att systemet med fritt val av skola slår väldigt fel mot stora elevgrupper. Den grundskola som ligger i ett villaområde med lagom många elever fyller sin skola enligt närhetsprincipen. Elever som bor i hyreshusområde och som har lägre socioekonomiskt index, söker till villaområdesskolorna men kommer inte in utan går till en annan skola där de får plats. De är inte nöjda där utan söker igen andra skolor och kan på detta sätt komma att byta skola flera gånger under sin skoltid. Detta skapar inte stabilitet. På skolor utan stabilitet får man lite extra ersättning utifrån elevunderlaget men det hjälper inte när det är hög omsättning på eleverna. När rektorerna lyckas få elever – och medarbetare – att stanna många år kan man se detta på skolresultatet. Johannesskolan, känd från "Klass 9A" har lyckats få stopp på elevsnurren och börjar kunna skörda. Rönneholmens förskola har fått rektor och biträdande rektor som arbetat i lågindexområde tidigare så de har en medveten plan för att dels skapa medvetenhet och stabilitet på Rönneholmen dels på de två förskolor som ligger i Rosengård och hör till rektors område. Man måste hjälpas åt vilket medarbetare och ledning har insett – det går inte att lämna lågindexenheter åt sitt öde för det påverkar hela samhället.

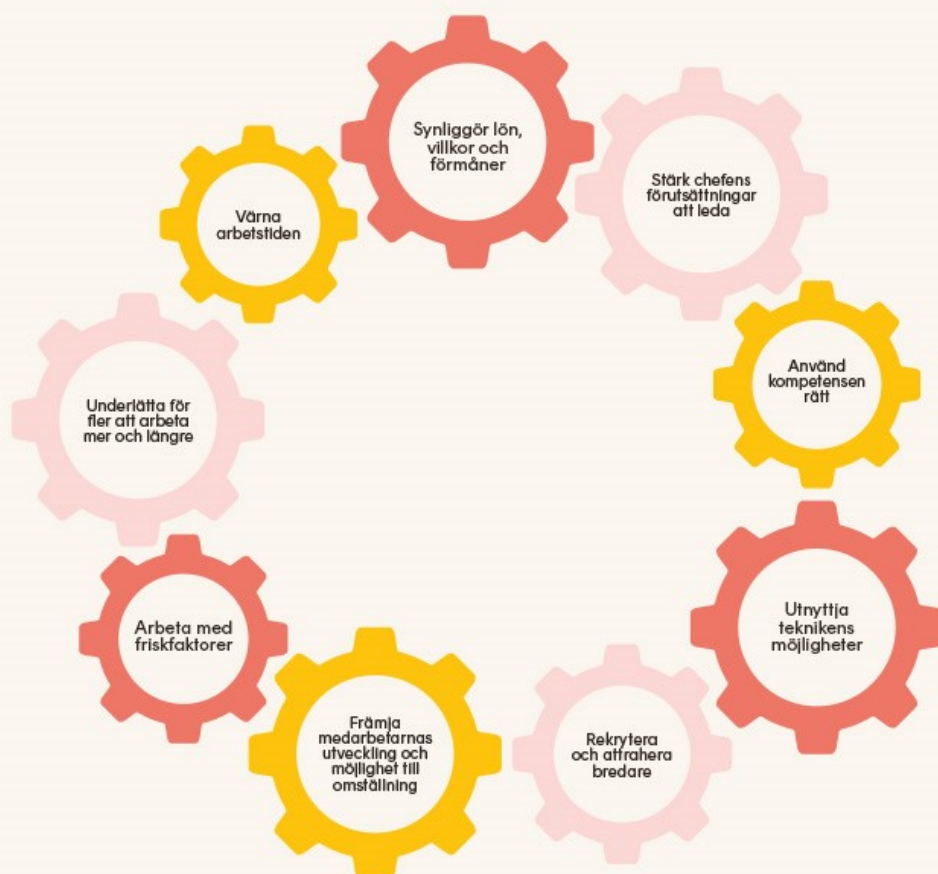
I Malmös förskolor finns en rektor med 2–3 biträdande rektorer som i sin tur har 3 förste förskollärare som stöd. Utifrån den stora omsättning som Göteborg har på biträdande rektorer i grundskolan så är det intressant att göra jämförelser med Malmö och Stockholm. Vad är det som fungerar bra och mindre bra? Dialog fortsätter framöver.

En viktig slutsats från konferensen är att det finns väldigt många duktiga skolledare, och de hanterar ett oerhört komplext uppdrag. Stödet till skolledare ser dock olika ut både inom städerna och mellan. Vi kommer behöva dyka djupare ner i en del detaljer. Hör gärna av dig till ditt fackliga ombud med förslag på jämförelser som kan göras med Malmö och Stockholm. Dina funderingar och dina tankar hjälper oss att utveckla vårt samarbete!

Vad är friskfaktorer?

Hur välkänt är begreppet Friskfaktorer i din förvaltning? Vad handlar begreppet om och varför vet vi så olika mycket om det idag? SKR skriver på sin [hemsida](#) att "friskfaktorer handlar om de förutsättningar som gör att medarbetare mår bra och presterar på arbetet". Arbetsgivarorganisation belyser också insiktsfullt att "forskning visar att arbetsplatser med låg sjukfrånvaro ofta kännetecknas av väl utvecklade friskfaktorer". Dessutom lyfter SKR fram att "arbeta enligt friskfaktorerna är också utvecklande för verksamheten".

Vi uppfattar i skrivande stund att för få av Göteborgs Stads förvaltningar har börjat kommunicera kring det partsgemensamma ansvaret att kommunicera kring friskfaktorer! Därför har Centrala Sacorådet i Göteborgs Stad skickat en skrivelse till HR-direktör Lotta Sjöberg med en förväntan från många akademiker i staden om att arbetsgivaren måste komma igång med det lokala partsarbetet. Det behöver ske på varje FSG för att så småningom åtminstone bli årliga inslag under APT där skolledare är medarbetare till överordnad chef.

Bilden ovan visualiserar SKR:s nio strategier för arbetsgivare inom kommuner och regioner för att säkra kompetensförsörjningen.

Utlottning av boken Ledarskapskommunikation

Mikael Jensens bok Ledarskapskommunikation från juni 2024 är en praktisk och teoretisk guide som belyser den centrala roll som kommunikation spelar i ledarskap. Jensen, som är expert inom området kommunikation och ledarskap, undersöker hur ledare kan använda olika kommunikationsstrategier för att inspirera, motivera och skapa engagemang bland sina medarbetare.

Vi uppfattar att en av de bärande idéerna i boken är att god kommunikation inte bara handlar om att förmedla information, utan om att skapa förtroende, bygga relationer och skapa en känsla av gemenskap och samhörighet inom organisationen. Jensen beskriver hur en ledare måste vara medveten om både verbal och ickeverbal kommunikation. Vidare uttrycker han hur ledaren bör anpassa sitt sätt att kommunicera beroende på situation och mottagare. För att förstå medarbetarnas behov och förväntningar betonas även i boken vikten av att aktivt lyssnande och värdet av förmågan att kunna ställa rätt frågor.

I Ledarskapskommunikation undersöks också olika kommunikationskanaler, från möten och feedbacksamtal till digitala verktyg och sociala medier. Författaren ger i boken förslag på konkreta verktyg och exempel på hur ledare kan kommunicera tydligt och på ett sätt som skapar engagemang. Han lyfter fram hur en ledare kan hantera svåra samtal, konflikter och förändringar, och hur viktigt det är att vara transparent och autentisk i kommunikationen.

Vi lottar ut två exemplar av Mikael Jensens bok bland våra medlemmar i Sveriges Skolledare Göteborg. Du som vill delta i utlottningen följer länken **[här](#)** senast 6:e december. De två vinnarna presenteras i nästa nummer av Skolledningsnytt.

Vid utlottningen i september månads Skolledningsnytt så vann Petra Runby boken *Medkänslans pris* av Per Isdal.

Du har säkert redan svarat på löneenkäten – om inte klicka på bilden nedan för att komma till årets kanske viktigaste enkät för skolledare!

